

Fejes saláta nyáron

A FEJES SALÁTA, DE MÁS SALÁTAFÉLÉK HAZAI FOGYASZTÁSA MESSZE ELMARAD AZ EURÓPAI ÁTLAGTÓL, AMI HÁZIKERTI TERMESZTÉSÉNEK NAGYOBB ARÁNYÚ ELTERJEDÉSÉVEL KÖNYVEN NÖVELHETŐ LENNE.

DR. TERBE ISTVÁN

A fejes saláta talajban nem válogat, kivételt képeznek azonban a szikesedésre hajlamos talajok. Gyomirtó szerekre érzékeny, így kerüljük használatukat, illetve ne válasszunk a termesztésükre olyan talajokat, ahol korábban gyomirtó szerekkel kezelt növények (pl. kukorica, napraforgó, gabonafélék) voltak!

Hidegtűrő növény, ebből adódóan a tavaszi és őszi termesztése nem okoz gondot. Viszont sokkal nehezebb nyáron termesztani, mivel a nagy meleg (30 °C) kifejezetten hátráltatja a kelését, csírázása vontatottá válik, esetenként a mag teljesen elfekszik, ki sem kel. A kora tavaszi és őszi fajták gyengébb fényviszonyok között is jól fejeseznek, a 12-14 órán túli megvilágítás hatására azonban már fejképzés nélkül mag-szárát fejlesztenek. A nyári fajták viszont ennél hosszabb napszakot, 14-16 órát is elviselnek jarovizálódás nélkül, de télen nem képesek fejet fejleszteni. Nyári termesztéshez a fajták kiválasztása során ez a legfontosabb szempont!

A salátát nem soroljuk a nagy vízigényű növények közé. Vízfelhasználása a tenyészidő folyamán változik; a lombzat növekedésével egyre több vizet párologtat és épít be szerkezetébe. Kezdetben, a fejesedésig szárazabb (65-70 százalékos vízkapacitású) talajon is jól fejlődik, amíg a fejesedés kezdetétől nedvesebb talajt, több vizet igényel.

Egyenletesebb tápanyagellátás érdekében – amennyiben ezt a talaj tápanyagkészlete indokolja – a kiszórandó trágyát célszerű megosztani (alap-, indítótrágya, rossz talajokon fejtrágya). Nitrogénből 5 g/m² hatóanyagot megfelelő mennyiséget, káliumból ültetés előtt 20 g/m²-t, illetve tenyészidőben 10 g/m²-t adjunk. A foszfort minden esetben az ültetést megelőzően juttassuk ki.

Nálunk a fejes saláta állandó helyre vetéssel és palántáról egyaránt termesztendő. Tavaszi termesztés esetén a koraiság növelése és a jobb területkihasználás érdekében palántázzuk.

Ott, ahol ezek a szempontok nem meghatározók, állandó helyre vessük. A helyrevetés kétségtelen előnye az egyszerűség (elmarad költséges és bonyolult palántanevelés), ugyanakkor a kevésbé magtakarékos.

Fontos!

A nyári salátafajtákat (*Attrakció*, *Keszthelyi nyári*, *Balatoni zöld*) a palántatermesztéshez félárnyékba vessük és a talajt gyakori öntözéssel hűtsük, hogy ne melegedjen föl 20-25 °C fölé!

Állandó helyre vetése, apró magja miatt meglehetősen körülményes, a kívánt tőtávolság csak a kelés utáni egyeléssel állítható be. Drázsírozott vetőmag használata esetén kialakítható úgy a kívánt sortávolság, hogy nincs szükség az egyelésre, azaz tőszámbeállításra. Legjobb 25-30 cm-es sortávolságra és 20-25 cm-es tőtá-

A fejes saláta szálas palántáról is nevelhető

volságra vetni, ami négyzetméterenként 14-17 növényt jelent. A jégsaláták esetében nagyobb tenyészterületet hagyjunk, esetükben négyzetméterenként 9-11 tővel kell számolni.

A palántanevelés a hajtásban, de az utóbbi években a szabadföldi termesztésben is egyre gyakrabban alkalmazott szaporítási mód. Több változatát alkalmazzák: hajtásban, illetve korai termesztésben a tápkockás palántanevelés az elterjedtebb, de választhatjuk a szálas palántanevelést is. Korszerű, jól bevált, sok szempontból előnyös módszer a tálcás palántanevelés, amit kisüzemben is érdemes alkalmazni.

A saláta öntözését jelentős mértékben befolyásolja az ültetés időpontja. Nyári és őszi termesztése csak öntözött körülmények között képzelhető el, de tavasszal, csapadékosabb évszázaton esetén, öntözés nélkül is megtermeszthető.

A palántázott saláta ápolási munkái megegyeznek a helyrevetéssel termesztett salátáéval, kivéve az öntözést. A palántázott növényeket ugyanis gyakrabban, de kisebb vízádaggal, amíg a helyrevetetteket lehet ritkábban, de nagyobb adaggal öntözni.

A szabadföldi salátát akkor kell szedni, ha a fejek jól kitépíthetők, kemények, súlyuk eléri a 400-600 grammot. Ez a termesztési időszakról függően a palántázást követő 5-7. héten lehetséges.

Monokultúrában is

A kifejezetten salátatermesztésre specializálódott üzemeket nem számítva a fejes salátát előnövényként vagy másodnövényként termesztik, a vetésforgókban mint főnövény ritkán szerepel. Tekintettel arra, hogy szerves trágyázást nem igényel, vetésforgókban a trágyás szakasztól távolabb is elhelyezhető. Nem érzékeny a monokultúrás jellegű termesztésre, így maga után is vethető, ültethető.